

Isz Amerikos.

Netikęs duslu ganytojas.

Mieste Cincinnati, Oh., likosi suaresztuotas superintendentes wozkizkų liuteroniskų mergaicių prieglaudos namų, pastorius Adolph Foith. Kaip pasirodė, netikęs mergaicių augintojas, su pagalba hipnotizkos sugestijos, priversdavo jo auginimui pavestas 12, 13, 14 metų mergaites pasiduoti jo norams ir su joms atlikdavo bjaurių darbų. Ant apsaugojimo nuo lynčiavimo, policija pasidino jį į patrolinį vežimą ir nugabeno į ligonbutį, bet jis ten priėmė nuodus ir celė rado jį ne gyvą. Patėjo jis isz Wengrijos isz miesto Kronsstadt, kur pirmiausia buvo prabaszcziumi wozkizkos liuteroniskos parapijos, bet ir ten tokių jau bjaurių darbų pridirbo; užmaugė savo paciją, o su jauna mergina atkako į Ameriką. Prieglaudos namų užveizda gaudavo gana laiszkų su apskundimais pastoriaus Foitho, bet tiems apskundimams ne norėjo tikėti. Paszauktos mergaitės wos pasitvirtino, kad minėtas netikšas jų doros dabotojas ant jų dasileidawo bjauraus darbo.

Newalla kaniūnui metyti žmonių isz bažnyčios.

Kaip paduoda laikrasztis "Baltimore American", tenyktis lenkizkas (nuo lenkizkų ir tulų musizkų wien galima panaszų pasielgimų laukti) kunigas Barabaz likosi galutinai nusudytis ant užmokėjimo \$750 už iszmetimą isz bažnyčios be jokios priezasties Kabato. Isz syk sudas uždėjo ant kunigo bausmę \$500 (tuli prisikintieje sudžios norėjo prisudyti kunigo nekriaustam Kabatui \$20000). Kunigas nusprendimio nepasiganedino, bet apeliawo, apeliacijos sudas padidino bausmę iki \$750. Tegul ir lietuwiažino, kad kunigas ne walia metyti žmonių be jokios priezasties isz bažnyčių ir kad yra swietizski sudai, kurie už tokius darbus baudžia kunigus ne mokanczius su parapijonais žmonizkai elgtiesi. Baltimorej iszmėtė parapijonis isz bažnyčios ne pats kunigas tik jo tarnas, o kunigui reikia bausmę mokėti.

Užpuole ant geležinkelio trukio.

EMER, PA. 16 d. lapkričio, ant Lake Shore geležinkelio expresinio trukio netoli Ashtabula užszoko su uždengtais weidais pulkas plėszikų ir prisigriebė į expresinį wagoną; wieni dabojo sargus wagono, kad jie negalėtu patraukti warpo, kiti gi mėtė siuntinius. Kadangi wienok trukis artinosi prie stacijos, tai plėszikai nuo jo nuszeko ir surinkę iszmėtytus siuntinius, pabėgo. Ką jie galėjo paimti, dar tikrai nežinia; prie piniginių laiszkų wienok neprisigriebė.

Buwusiam prezidentui ne dawe balsuoti.

PRINCETON, N. Y. Laikie rinkimų czianykszczių miesto urėdnikų, gywenantis czia buwęs demokratizkas Amerikos prezidentas Cleveland norėjo teiposgi paduoti sawo balsą. Atėjo jis į wietą padawimo balsų, bet urėdnikai, ne galėdami rasti jo prawardės, jo balsą atmetė, o policijantas liepė tuojaus pasitraukti; Clevelandui ne liko nieko daugiau, kaip sėsti į sawo wežimą ir waziuotizsalyn.

Atetwial.

Amerikos ateitių užveizda rengia naujus apskundimus ateiwia. Ketina dabar gerai rewiduoti kunizską sweikatą atkananczių ateitių ir nors truputį nesweikų wisai neįleisti. Per tris paskutinius mėnesius, taigi per liepos, pjūtės ir rugsėjo mėnesius atkako į Ameriką 78885 ateiwiai, arba ant 19083 daugiau negu per tuos jau mėnesius perėitų metų.

Galsras.

MAGNOLIA, ARK. Siantė czia didelės galsras 17 d. lapkričio, kuris iszaisnakinio czia eilę pardawinczių, krautuwių ir teip namų. Blėdį ugnies padaryta skaito ant \$150000.

Akmuo isz dangaus.

CRESCENT, ILL. 17 d. lapkričio, 7 mylios nuo czia nuopulė degantis akmuo arba meteoritas isz dangaus; sudawė į stogą namų farmaio Johno Meyero, sugriowė

stogą ir augstutines lubas namų ir iszimeigė į žemę prie pamatu.

Paskendo laiwias.

Ateina žinos isz St. Pierre, ant prigulinczių Prancuzijai salos Miquelon, kad amerikonizskas laiwias "Edna & Emma", iszplaukęs 24 balandžio isz Wilmington, Sziaurinėj Karolinėj, netoli nuo tos salos susidawė ir paskendo. Prie to prigirė kapitonas, jo moteris ir penki juriškai.

Nelaimė ant geležinkelio.

LOUISVILLE, KY. Netoli Pleasure Ridge Park, Ky., laike tirsztos miglos susimuszė du į priezingsas puses bėganti trukiai. Prie to 5 geležinkelio tarnai ir pasażeriai likosi sunkiai apkulti, wienas gi apkultas mirtinai, to nėra jokios wiltis nuo mirties isz gelbėti; lengwiaus užgautų yra daugiaus.

Isz darbo lauko.

DIAMOND, IND. Darbai eina czia gerai.

BRIDGETON, LA. Atidarė czia naujas anglių kastynes.

ASHTABULA, OH. Neužilgio pastatys czia didelę geležies dirbtuwę.

NEWPORT, KY. Darbai czianykszcziuose geležies dirbtuwėse wėl prasidėjo.

MARTINS FERRY, OH. Darbai Langhline geležies dirbtuwėse jau wėl prasidėjo.

JOPLIN, MO. Netoli Central, szetė Missouri, atidarė kelias naujas cinko kastynes.

CERRILLOS, N. MEX. Rengia czia naujas kastynes ir didelę geležies dirbtuwę.

CRYSTAL FALLS. Darbai eina czia gerai, bet tankiai darbinikus pasiekia nelaimės.

CHESTER, PA. Czianykszcziuose geležies dirbtuwėse neužilgio pradės dirbti.

SHARPSVILLE, PA. Darbai czianykszcziuose Steel Co. dirbtuwėse neužilgio prasidės.

POTTSTOWN, PA. Warwick Iron & Steel Co. pastatys czia naują geležies dirbtuwę.

ST PAUL, MIN. pasibaigė sztraikas czianykszczių molderių ir wisi sugrižo prie darbo.

BROOKER ISLAND, N. Y. Czianykszcziuose geležies dirbtuwėse neužilgio pradės dirbti.

MONITOR, MICH. Pittsburgo kapitalistai nupirko jau žemę ir ketina parengti czia kastynes.

SHREDDAN, PA. Czianykszcziuose geležies dirbtuwėse likosi uždarytos, nežinia ant kaip ilgai.

MILWAUKEE. Sudėgė czia Franzeno stiklo dirbtuwės ir per tai 500 darbinukų ne teko darbo.

HUBBARD, OH. Czianykszczių plieno dirbtuwės, Mahoning Valley Iron Co. perkelia į Youngstown.

CANAL DOVER, OH. Czianykszczių geležies dirbtuwės dėl nežinomų priezaszczų likosi uždarytos.

SAGINAW, MICH. Czianykszcziuos kastynės dirba pilną laiką; Bay Cityje priėmė daugiau darbinukų.

ARDMORE, MO. Czianykszczių kalnakasiai dar wis sztraikuoja ir nežinia kada sztraikai pasibaigs.

BUFFALO, N. Y. Darbinikai czianykszczių geležies dirbtuwų pakėlė sztraiką ant iszkariawimo 8 darbo walandų.

POVERTY POINT, PA. Wisos czianykszcziuos kastynės, iszėmus Grafel, sustojo ir ne žinia kada wėl pradės dirbti.

LITTLE ROCK, ARK. Bonanza Kopper Lode Mining Co., Polk pawietij, atidarė naujas wario kastynes.

HAZLETON, PA. Darbai kastynėse aplinkinėse szito miesto eina dabar gerai, parengė czia kelias naujas kastynių olas.

SEATTLE, WASH. Kalnakasiai kastynių New Castle, Coal Creek, Lawson ir Franklin pakėlė užmokėsi už darbą ant 12-15%.

CHICAGO, ILL. Sztraikas darbinukų statinių dirbtuwų pasibaigė, bet užimė sztraikas darbinukų dirbančių kanalą ant 39 ul.

DES MOINES. Kalnakasiai czianykszczių apskriczio kastynių turi užtektinai darbo ir gerą užmokėsi. Iszlawinti kalnakasiai galėtu dar greitai gauti czia darbą.

TERRE HAUTE, IND. Maszinistai Brazil anglių kastynių buwo pakėlė sztraiką, bet kastynių sawininkai tuojaus sutiko pakelti uždarbį ant tiek, ant kiek darbinikai reikalawo ir jie wėl sugrižo prie darbo.

LEBANON, PA. American Iron & Steel Co. uždarė czia esanczius sawo dirbtuwės ir per tai 1500 darbinukų ne teko darbo. Kaipio priezastį to paduoda, buk aplinkinėse iszsiuagė anglys, o gabenti jas isz toliaus ne apsimo-ka.

Isz Lietuwiszku dirwu.

Isz Mahanojaus, Pa.

(Atsiusta.)

Apsizwelgė aplinkui, pamatysim daug wėdmainszczių. Wie-ning kartą mus klebonas laike pa- mokslo praszė wisų draugyszczų bei pawienių ypatai, kad aukau- tuz, kas kiek iszegali, ant pamin- kio a. a. kun. Burbos. Ant to miero wos kelios draugystės pa- aukawo. Bet mus kunigas ant Paryžiaus parodos tai ne tik ką ne kartą ne ragino, bet dar prie- szinosi, kiek galėdamas. Musų jaunomėnėsu pritarimu wietinio wargamistos, norėjo surengti te- atrą ant Paryžiaus parodos nau- dos, kunigas wisai tą užgynė. Aiz- kiai matyt, kad Mahanojui nedaug galima padaryti ant tautos labo, nes musų kleboną galima prisika- tyti prie stabdytojų darbų ant tautiszkos dirwos.

Irėngė newa parapijos knygny- gą, bet pats bijosi jo isztolo. Po į- rengimui wos puse lupų iszisarė, kad jau gatawas wiskas, bet ne ra- gino prie skaitymo ir ne paizsiki- no, kokią naudą isz to galime tu- rėti! Musų klebonas ne ragina prie skaitymo, bet gina, nes bijo- si, kad žmonės ne susilgintu su- pratime su juom.

Jisai ant parapijos susirinkimų tiesą kalbanczius rodyja iszmetis parapijos, nes, pagal jo nuo- monę, tik tai reikalingi parapi- joj, kurie moka ant bažnyčios, o kurie jau užsimokėjo, tai tuos reikia iszmesti. Jis ne kenczia laikraszczių teisybę skelbianczį, ypacz "Vienybės", bet jos san- darbinukų. Jis galisi kun. M. Krawczuno, kad anas ne turi isz kas pastieist, nes, es, kwitas pametė (ne kwitu su reikalawo, bet teisingų rokundų, bet ir czia ne galėjo iszsirokuoti. Red.).

Žengdami giliaus į musų tarpą, pamatysim, kad ir daugiau yra terpus weidmainių; pagal se- ng patarmę: "žengdami toliaus į girią, atrasim daugius medžių".

Neseniai isz norėjau rinkti aukas ant Paryžiaus parodos fondo; nu- dėjau į wieną butą, kur papraszius man aukų, wienas wainkas atsa- kė: "asz dycocziau labai noriai, bet, girdi, "Saulė" liepė ne duot".

Asz pertariu, kad "Saulė" ne kam tokies laikrasztis, bet anas traukė toliaus: "netik, brolau, ką p. Baczkauckas su "Saulė" gina nuo aukų, bet aną kartą nuwazi- awus man į Shenandoah, Pa. ir p. V. Słagaras sakė, kad aukų rin- kėjai sumislyjo tikiai sau naudą isztraukti isz tamsių darbinukų, kas jiems ir sekasi". Na, misly- ju sau, teisybė man raszė anas draugas per laiszką: "kad netru- kus "Viltis" bus įpedinė neba- znyko "Garso", nes jau dabar ant to iszrodė".

Toliaus žiurėkim, kas dedasi terpus iszrinkto komiteto Pary- žiaus parodai sutaisyti! Tie pa- tys komiteto sanariai nenori susi- tikti wieno stubojo, ypacz kun- gais su Dr. J. Szliupu. Asz ro- dyciau kunigams tokių nesiba- dyt, kurie dirba ant labo tėw- nės pirmiaus negu wisi Amerikos kunigai. Kunigai tankiausiai už- taria už tuos sawo draugus, kurie wioskias szelmystas daro parapi- jose. Tai rodyciau pirmiaus

sawizskius apsudyt, ir gėdytis su- jais į wieną wietą suoti, tada wi- si jis gurs ir niekas ne drys ras- nėti nepriderancziai po laikras- czius apie jų darbų. Sawo- sius apsudyt, kreipkitės prie pa- szalinų, tada ne bus weidmai- nystės terpus mus. Wisos nedo- rybės tankiausiai kyla isz musų wa- dowų netikumo. Priwiesiu czia tikrą faktą. Kaip buwo pas mus pirmiaus gražiai giedantis choras, tai klebonui pasidarė labai ilgos miszios, nes kartais reikdawo laukt, kol giedoriai giesmę pa- baigdawo, todėl atradamas gerą progą ir kada jo szalininkai isz pa- wydėjimo apskundė giedorius, ku- nigas, ne persitikrinę, iszkoliojo net kelis kartus giedorius ir sie- buwo priwersti trauktiesi giedo- ję. Ir kas isz to iszėjo? Giedo- riai, neturėdami ką weikti ir po- sziai dienai eina į salionus, ypacz subatwakariais, wieni isz jų grie- žia, antri ezozą, o kiti dainuoja ne sawo balsais iki 12tai walandai nakties. Na, ar ne puikig blai- wytę musų kunigas sutwėrė? O bažnyčioj ir dabar ne kam priderancziai giedot, nes mergai- tės dar mažos budamos, jau bai- gia sawo balsus, suaugę gi wisai ne galės giedot, nes jau tas dabar pilnai apsiwieszka.

BALANDIELIS.

Isz Waterbury, Conn.

Jau praslinko keletas metų, kaip Waterburyje, Conn., susitwė- rė lietuwiszkas Politizskas Kliu- bas, net twarkos, galima sakyti, ne buwo lyg pawasario szį me- tų, kada pasiliko wisas wedimas reikalų to kliubo wiszškai atmai- sinėti, ar asz "pryzpadiem" ne esu Szliupo sanariu, jeigu teip gražiai moku meluoti? Ką rei- szkia tas klausymas, asz nežinau; gal but, kad jo pra-mės ne su- pranta ir wisi anie lekbernariai. Frankline yra to apsiwėdę Lietu- wiai: wienas su leake, kitas su slowake (ungarka). Isz tų szei- mnyw, nē isz jų waių, turūt, lietuwystė sau naudos ne sulauks.

Darbai eina czia gerai. Ir isz- kitur atwadžiaus greitai darbų gauna; wisi, kas tik dirbt nori, darbą turi. Uždarbiai ne didžiau- si, ant wirszasz moka po \$1.30, o mainose po \$1.40 ant dienos; bet kad czia gerų lietuwų nėra, o lekbernariai labiaus už mas- kilius nekenczia lietuwystę, tai tik- ro lietuwio padėjimas czia labai sunkus.

Tewinainis.

Isz Hudson, Mass.

Swarbiausiais daugelio czia- nykszczių lietuwų užsiėmimais— yra girtuokliawimai ir posėstys.

Musų wientautis Karolius Bara- nauskas, matydamas tą bjaurų palinkimą broliu, užsimanė su- juom pradėti kową: jis pargabe- no daug knių ir laikraszczių ir ragino prie skaitymo, kalbio už- dėti anglizskai-lietuwizską mok- slainę. Wieton wienok pritari- norincziams pakelti musų tautiez- kiti pradėjo jį teip persekioti, kad priverstas tapo isz czia pasitrau- kti. Po trijų mėnesių pargrižo at- gal, wėl pradėjo sawo darbą. Per- sekiojimai wienok wėl atsinauju- mai ir žmogus priverstas buwo keliau- titur, bet swetintaucziai, pažinę jį geriaus, pasitraukė atgal.

Prieziari szwiesos wienok nenusto- jo persekiojė — apskundė jį į su- dę, nežinia už ką. Dabar ansai persekiojamas girtuokliaw wėl pradėjo platinti knigas, raginti prie skaitymo, o per tai girtuokliaw- mai ir klykwaimai lietuwų po salionus pradeda mažintiesi.

Lietuwiai.

Nuo Paryžiaus parodos komiteto.

16 dienų lapkričio wisi sanariai Komiteto Paryžiaus Parodos turėjome susirinkimę Plymouth. Neusispratimai li- kosi iszaiszkinti; kokią bus "boundo" forma, galutinai pri- derancziai wisi kiti reikalai pri- derancziai sudawdyti. Wienbal- siai buwo wietas, kad priimti dėl Parodos wietą didesnę, kad apart mus literaturos parodyti pasulei abelnai lietuwizską gy- wenimą ir kultūrą; dėlto wisi sa- nariai wienbalsiai nutarė dar kartą atsizaukti į lietuwizską wi- suomenę, kad "nesigailėtu aukų ant teip swarbaus dėl musų tau- kos reikalo.

Warde komiteto, Prezidentas.

Sudėgė mergaitę.

Shenandoryj, namuose lietu- wio Jono Skimucio atsitiko ne- laimė. Iszėjus isz namų ant trum- po laiko motinai, palikta 14 mė- nesių mergaitė be jokios prie- kuro.

Isz Franklin, Pa.

Gerų lietuwų czia ne daug yra, galima sakyti, kad daugia- mas jų yra lekbernariai, tikrų lie- tuwų sunku czia su žiburiu suras- ti. Jeigu kitras moka kiek tiek lenkizskai pagrabalioti, tai laiko sawę už lenką. Yra czia czia- namų eilė, kur prisikimsz wieni lekbernariai. Lietuwizskų laik- raszczių ir knių ne skaito, ne skaito nė "Saulės". Paklausus mau wieną kartą, ar skaito bent wienas koks nors lietuwizską lai- krasztį—wisi pradėjo manę kla- sinėti, ar asz "pryzpadiem" ne esu Szliupo sanariu, jeigu teip

gražiai moku meluoti? Ką rei- szkia tas klausymas, asz nežinau; gal but, kad jo pra-mės ne su- pranta ir wisi anie lekbernariai. Frankline yra to apsiwėdę Lietu- wiai: wienas su leake, kitas su slowake (ungarka). Isz tų szei- mnyw, nē isz jų waių, turūt, lietuwystė sau naudos ne sulauks.

Darbai eina czia gerai. Ir isz- kitur atwadžiaus greitai darbų gauna; wisi, kas tik dirbt nori, darbą turi. Uždarbiai ne didžiau- si, ant wirszasz moka po \$1.30, o mainose po \$1.40 ant dienos; bet kad czia gerų lietuwų nėra, o lekbernariai labiaus už mas- kilius nekenczia lietuwystę, tai tik- ro lietuwio padėjimas czia labai sunkus.

Tewinainis.

Isz Hudson, Mass.

Swarbiausiais daugelio czia- nykszczių lietuwų užsiėmimais— yra girtuokliawimai ir posėstys.

Musų wientautis Karolius Bara- nauskas, matydamas tą bjaurų palinkimą broliu, užsimanė su- juom pradėti kową: jis pargabe- no daug knių ir laikraszczių ir ragino prie skaitymo, kalbio už- dėti anglizskai-lietuwizską mok- slainę. Wieton wienok pritari- norincziams pakelti musų tautiez- kiti pradėjo jį teip persekioti, kad priverstas tapo isz czia pasitrau- kti. Po trijų mėnesių pargrižo at- gal, wėl pradėjo sawo darbą. Per- sekiojimai wienok wėl atsinauju- mai ir žmogus priverstas buwo keliau- titur, bet swetintaucziai, pažinę jį geriaus, pasitraukė atgal.

Prieziari szwiesos wienok nenusto- jo persekiojė — apskundė jį į su- dę, nežinia už ką. Dabar ansai persekiojamas girtuokliaw wėl pradėjo platinti knigas, raginti prie skaitymo, o per tai girtuokliaw- mai ir klykwaimai lietuwų po salionus pradeda mažintiesi.

Lietuwiai.

Nuo Paryžiaus parodos komiteto.

16 dienų lapkričio wisi sanariai Komiteto Paryžiaus Parodos turėjome susirinkimę Plymouth. Neusispratimai li- kosi iszaiszkinti; kokią bus "boundo" forma, galutinai pri- derancziai wisi kiti reikalai pri- derancziai sudawdyti. Wienbal- siai buwo wietas, kad priimti dėl Parodos wietą didesnę, kad apart mus literaturos parodyti pasulei abelnai lietuwizską gy- wenimą ir kultūrą; dėlto wisi sa- nariai wienbalsiai nutarė dar kartą atsizaukti į lietuwizską wi- suomenę, kad "nesigailėtu aukų ant teip swarbaus dėl musų tau- kos reikalo.

Warde komiteto, Prezidentas.

Sudėgė mergaitę.

Shenandoryj, namuose lietu- wio Jono Skimucio atsitiko ne- laimė. Iszėjus isz namų ant trum- po laiko motinai, palikta 14 mė- nesių mergaitė be jokios prie- kuro.

Isz Franklin, Pa.

Gerų lietuwų czia ne daug yra, galima sakyti, kad daugia- mas jų yra lekbernariai, tikrų lie- tuwų sunku czia su žiburiu suras- ti. Jeigu kitras moka kiek tiek lenkizskai pagrabalioti, tai laiko sawę už lenką. Yra czia czia- namų eilė, kur prisikimsz wieni lekbernariai. Lietuwizskų laik- raszczių ir knių ne skaito, ne skaito nė "Saulės". Paklausus mau wieną kartą, ar skaito bent wienas koks nors lietuwizską lai- krasztį—wisi pradėjo manę kla- sinėti, ar asz "pryzpadiem" ne esu Szliupo sanariu, jeigu teip

gražiai moku meluoti? Ką rei- szkia tas klausymas, asz nežinau; gal but, kad jo pra-mės ne su- pranta ir wisi anie lekbernariai. Frankline yra to apsiwėdę Lietu- wiai: wienas su leake, kitas su slowake (ungarka). Isz tų szei- mnyw, nē isz jų waių, turūt, lietuwystė sau naudos ne sulauks.

Darbai eina czia gerai. Ir isz- kitur atwadžiaus greitai darbų gauna; wisi, kas tik dirbt nori, darbą turi. Uždarbiai ne didžiau- si, ant wirszasz moka po \$1.30, o mainose po \$1.40 ant dienos; bet kad czia gerų lietuwų nėra, o lekbernariai labiaus už mas- kilius nekenczia lietuwystę, tai tik- ro lietuwio padėjimas czia labai sunkus.

Tewinainis.

Isz Hudson, Mass.

Swarbiausiais daugelio czia- nykszczių lietuwų užsiėmimais— yra girtuokliawimai ir posėstys.

Musų wientautis Karolius Bara- nauskas, matydamas tą bjaurų palinkimą broliu, užsimanė su- juom pradėti kową: jis pargabe- no daug knių ir laikraszczių ir ragino prie skaitymo, kalbio už- dėti anglizskai-lietuwizską mok- slainę. Wieton wienok pritari- norincziams pakelti musų tautiez- kiti pradėjo jį teip persekioti, kad priverstas tapo isz czia pasitrau- kti. Po trijų mėnesių pargrižo at- gal, wėl pradėjo sawo darbą. Per- sekiojimai wienok wėl atsinauju- mai ir žmogus priverstas buwo keliau- titur, bet swetintaucziai, pažinę jį geriaus, pasitraukė atgal.

Prieziari szwiesos wienok nenusto- jo persekiojė — apskundė jį į su- dę, nežinia už ką. Dabar ansai persekiojamas girtuokliaw wėl pradėjo platinti knigas, raginti prie skaitymo, o per tai girtuokliaw- mai ir klykwaimai lietuwų po salionus pradeda mažintiesi.

Lietuwiai.

Nuo Paryžiaus parodos komiteto.

16 dienų lapkričio wisi sanariai Komiteto Paryžiaus Parodos turėjome susirinkimę Plymouth. Neusispratimai li- kosi iszaiszkinti; kokią bus "boundo" forma, galutinai pri- derancziai wisi kiti reikalai pri- derancziai sudawdyti. Wienbal- siai buwo wietas, kad priimti dėl Parodos wietą didesnę, kad apart mus literaturos parodyti pasulei abelnai lietuwizską gy- wenimą ir kultūrą; dėlto wisi sa- nariai wienbalsiai nutarė dar kartą atsizaukti į lietuwizską wi- suomenę, kad "nesigailėtu aukų ant teip swarbaus dėl musų tau- kos reikalo.

Warde komiteto, Prezidentas.

Sudėgė mergaitę.

Shenandoryj, namuose lietu- wio Jono Skimucio atsitiko ne- laimė. Iszėjus isz namų ant trum- po laiko motinai, palikta 14 mė- nesių mergaitė be jokios prie- kuro.

Isz Allenport, Pa.

Coal Center, Pa. atsitiko terpus lietuwų žmogžudystė. Trys lietu- wiai mat gėrė per wisą dieną ir bėgėdami susiwdiwo ir pradėjo musztiesi. Tose musztynėse likosi užmusztas Ksaweras Makauskas. Kuną jo rado isz nakties terpus mainų ir palaidojo pawieczio kas- tais. Užmusztųjų iki sziol nesura- do, mat jie isz czia iszėgo.

Darbai eina czia labai gerai. Lietuwų wrysizkų yra pu- sėtinas burelis, truksta wien mer- ginų.

Lietuwys.

GUODOTINAS REDAKTO- RIAU!

Pirm poros nedėlių, per jų laikrasztį p. Naujokas paleido į swietą melagingas žinias apie Brooklyno lietuwius ir mang; tas pats p. Naujokas, pasielėpęs po pseudonimais, dar daugiaus ne- teisingų žinių priraszė į "Vie- nybę". Laikie tų newa korespon- dencijų atspaudinimo buwau la- bai užimtas, nes baigėme rengti bažnyczią, o paskui kitoki swar- bus reikalai užėmė mano laiką. Taigi negalėjau su atida perkrati- nėti tų užsiuolinų ir dabar, ne- turėdamas anų korespondencijų po ranka, negaliu pilnai atsakyti ant jų. Kiek atnešu, raszėjas anų tendentizskų raszų norėjo perti- krinti lietuwius, buk Brooklyne- cziai esą dideli tamsunai (užtai gal, ką nepagyria p. Naujoko tulų peiktinų pasielgimų) ir kad asz kurstąs fanatizmą terpus žmo- nių, o teip gi jį atengiuosi už- kenkti Paryžiaus parodos klausy- mui.

Ant pirmo užmetimo turiu pa- sakyti, jog Brooklyno lietuwiai yra labai apsiwizti, žmonės, abelnai imant. Teisybė, yra czia užkietėjusių naujalenkių, yra ir girtuoklių, ale už tuos iszgamas ir isztwirkėlius negalima su mės- lais maiszyti wisus Brooklyno lietuwius, teippat kaip ir p. Naujoko arba žinomo wisiems tulų sėbro paprastai Szarka wadinamo (tikros prawardės ne- žinau) pasielgimų nenori priimti nė tie, su kuriais jie mėgina draugauti. Judėjimas lietuwų czia didelės ir tik dėl to žmonės leidžia pro ausis iszdergimus ant jų mėtomus, jog žino, kad tą wisą karo Naujokas arba Szarka, ant kurių, girdi, newerta paistyti, nes jiems tik unarą bereikalingą padarytum eidamas į tuszczias po- lemikas. Kaslink užmetinėjimo man, jog tamsiau žmonis ir juos fanatizuoju, tai tam įtikės, man ding, tik wienos misles su p. Naujoku wryai. Pats p. Naujokas man pagyrimo pilnus laiszkus ras- zė ne teip labai seniai, norėda- mas, kad jam "Dirvą" siųsčiau be prenumeratos užmokėjimo — ant bargo. Kadangi asz metu į gurbą wisus panegyrius ir neprimu- ju už pinigą apmokėjimui prenu- meratos, tai nēr didelio dywo, jog mano buwęs garbintojas, nega- węs "Dirvos"

"Katalikai".

Nr. 33 paskirto ant apgynimo kun. Krawczono mažos vertės garbės "Kataliko" smarkiai gina katalikizmo tikėjimo dogmas už išpuola ant "Lietuvos" už patalpinimą Thorpo, Wis. lietuvių apgynimo, kuriame mūsų lietuvių sako, kad jeigu sakramentai būtų per brangūs, mes eisime pigesnių įsigyti pas kitą kunigą. "Katalikas" sako, kad sakramentai paties Christaus įsteigti, tai ne gali būti ne pigesni, ne brangesni. Mes ir pirmiausia žinome, kad Kristus ne davė kunigams tiesos pardavinėti už pinigų sakramentų, todėl "Katalikai" pripažįstame tiesą, tik kodėl jis nepasakė, kad jų kunigams ne valia pardavinėti? Tegul "Katalikas" teikis mums išaiškinti, ką reiškia tas, kad jo apgynimas bosas už misias ima \$3, o už mažias arba dykai jų ne laiko? Kodėl už suvencinimą ima \$5 ir \$10? Kokį susirizimą turi doliarai su sakramentais? Gal pasakys, kad jie reikalingi kunigui ant gyvenimo? Tas ne tiesa, kadangi parapijos moka kunigams algas. Argi negeriausi, bet tuos pinigus, kuriuos priešais Christaus mokslą kunigas nuplūpa už sakramentus, kurie jam niekaip priglūsti ne gali, apversti ant uždėjimo kasos ant suszelpimo alkanstancijų bedarbės laike, kas gali ateiti. Pats macziau, kaip 1893 m. daugybė išalkusių lietuvių ėjo melsti pagalbos dyd. Rodosi jų dalino, duodamas po 2 svarus duonos ant žmogaus, pagarsėjęs kitą kart Chicagoj dydas Koperl. Macziau kaip lietuvių eilėms su stoje, galvas nuleidę, laukę savo kalemis.

Nr. 42 "Katalikas" išskaito XIII Susirinkimo seimo nutarimus, išskaito, kiek ir ant ko paskirta pinigų, bet ir čia be paprastos melagystės neapsiejo: nieko ne pasakė, tiesiog užslėpė nutarimą, kad Susirinkimas pasakė \$100 ant Paryžiaus parodos reikalų. Kodėl tą padarė? Jeigu jis būtų pagarsinęs Susirinkimo auką ant tautiškų reikalų, gal ir ne vienas Chicago katalikai būtų užjęs noras ką nors ant tautiškų reikalų aukauti, o taisyk mažiau aukų būtų patekę į direktoriaus kišenius. Išsenų direks ant Dievo garbės. Tikimės, kad ateis laikas ir visuomenė dapsirobės, atmetkės pagal nuopelnus "Kataliko" bosui teip jau, kaip savo laike atsimokėjo lenkai p. Bazekauski, kada tasai išleidinėjo "Gazeta Ludowa".

F. Mikolainis, Thorp, Wis.

Isz wisur.

Mieste Verdingen ant Reino, Vokietijoje, chemisakoj dirbtuvėj atsitiko baisi eksplozija, kurios keturi darbininkai likosi užmūsti, o 6 sunkiai apskulti.

Holandijoje ant geležinkelio tarp Vlisingen ir Capello susimusė priezingsas puses bėgantys traukiai. Prie to 5 žmonės likosi užmūsti, o 29 sunkiai sužeisti, o tarp jų 15 sužeisti mirtinai.

Pagal maskoliszkos išdo ministerijos pagarsintas žinias, wiose Maskolijos po rando užduars šanciozose užsėdėjimo kasose yra žmonių sudėty ant užsėdėjimo pinigų 579031000 rubl.

Indijose, apskritij Megapahon siautė baisi wetra, kuri neispaakytai daug blėdies pridirbo: sugriovė kelis tukstanczius cziabuwijų namų. Apie užmūstus žmonius žinių nėra, bet apskultų yra ne mažai.

Pereitą subatos dieną Grekioj siautė smarkios audros, kurios ypacz Atenuose daug blėdies pridirbo. Užtving vandens sugriovė daug triobų, nuplovė ant didelių plotų geležinkelius teip, kad traukiai ne gali bėgioti.

13 ir 14 d. lapkričio kaip jau pirmiausia buvo mokslinczių garsinama, kad puls daug žvaigždžių, tas ir atsitiko, tik dėl apsiniaukusio dangaus ne wiesur tą apsisiezkimą matė. Ant platus Maskolijos ploto, kaip kur tasyk buvo giedros be dobesių naktys, tai puolanczius kaip

lytus žvaigždės neiszpaskytai iszgazdino gywentojus, ypacz neapzwieztus kaimiecius. Kadangi mat wiski tamsos pranašai skelbė tamsunams, kad szi metą bus swieto pabaiga, tai maskoliai, matydami daugybę puolanczių žvaigždžių ir patikėjo, kad tojė walandu atėjo. Tuluose kaimuose kwalli tėjai, įgawę lyg proto sumaiszymą, užmūsi nėjo waikus, kad jie ne galėtu matyti baisios swieto pabaigos.

Hamburgo pasažierinis garlaiwys "Patria", iszpaukęs 4 d. lapkričio isz New Yorko, ant jurių, netoli angliszkų pakranczių užsėdė ir su wisu sudėgė. Pasažierius, kurių buvo 150, iszgelbėjo į laiką atplaukęs maskoliszkas garlaiwys "Ceres", bet wisi jų daiktai pražuwo. Mirtas laiwas wertas buwė \$700000; wertę pražuwusių taworų paduoda ant milijono doliarų.

Kryžiočių uždėta Prusų žemėj mieste Neuenburg ant Wislos pereitą sanwaite siautė didelis gaisras. Sudėgė terp kitko puikiuos senos, dar nuo kryžiočių laikų triobos ir liuteroniszkas bažnyčia. Ugnagesiai stengėsi, kaip galėdami, gelbėti nors bažnyčią, bet jų czirkynės pasirodė per silpnos, ne siekė iki bažnyčios stogui, kuriai pirmiausiai užsėdėgė, o paskui pereitė į bažnyčios widiurį. Pasisekė iszneszti wien brangų albtuntą, krikstinyčią ir abrozda isz altoriaus; wisi kiti daiktai ir bažnyčios įtaisymai pražuwo tiepsioje.

Warszawoj prapuolė 13 m. sunus nuszės besimokinantis wienoje isz mieste šanczių priwatiszkų progimnazijų. Dawė žiniją isz wiskrasztus ir ant galo surado pabėgėlį perszalusį ir iszalkusį ant piwų dwaro Skariszewo. Pasirodė, kad jis sutarė su kitais wienmecziiais waikais suorganizuoti liuosnorių dalį ir traukti į pagalbą burams į Transwaalij. Susirinkimo wietu buvo paskirta ant minėtų piwų, o nuo cziawaių armija būtų traukusį tiesioje į Transwaalij. Waikas ant prisirengimo iszleido wisus motiunos duotus pinigus ant užmokėjimo už moksłą, prispirkio walgio ir laukė kitų pasižadėjusių, bet tie prigawo, todėl ir Transwaalijos burai, turbūt, ne su lauks jau pagalbos Warszawos waikų armijos.

Nauja nuomonė apie swieto pabaigą.

Spėjimų apie swieto pabaigą buwo wiskioji. Seniai sprendė, kad žemė isznaikys ugnis, wėliaus, kad ji, sumažėjus užlaikančiam ją lygswajstoj krutėjimui, negalės išlikti ant wietos, bet saulės pritraukiams, ant jos turės nupulti ir nuo didelio karszeio tarės sudėgti, pawirs į gapą, kuris susilies su gazaiz tweriančiais saulėj; kiti wėl spėjo, kad musų žemė ir kitos planetos ant musų kelio gali susitikti su kitu koku dangiszkų kunu ir su juom susimūsti; dar kiti, kaip antai Falb, sako, kad gwybė ant žemės gali isznykti nuo stokos wandens pirmiaus negu užstos ant žemės ne pakencziams szalczai. Dabar tuli mokslincziiai, kaip antai Crookes, Roentgen sutinka su sena nuomone, kad gwybė ant žemės isznaiškys karsztis, o ne szaltis, kaip iki sziol sprendė. Szitie mokslincziiai lygiai pradžiū žemės ir kitų dangiszkų paswieczijų, teip ir pabaigą stato ant wisai kitokių pamatų.

Seniaus mokslincziiai tikėjo, kad apie planetas yra tik plonas atmosferos užklodas, ruimai gi tarp planetų ir žvaigždžių yra wietų; dabar wienok persitikirino, kad ne tep yra, kad wisus dangiszkus ruimus pripildo labai lengwa, labai praskiėta melegas eteru praminta, kurios ypatybės dar ir mokslinczių priderančiai ne isstirtos; krutėjimas dalelių etero, pasiekdamas wisus gamtos kunus, gimdo wisus chemiszkus ir fiziszkus apsieiszkimus, arba, kitaip sakant, swieto gwybė. Krutėjimo pajiega dalelių tos medegos tep dideli, kad nuo jos sukimosi kaip kur medega ta susitirztina, isz jos

pasidaro szmetoteliai teip pramintos pradinės medegos. Medega tojė toliaus wius labiaus tirsztinasi, szmetoteliai didinasi ir isz jų iszpradžiū pasidaro chemiszkai sudėtiniai arba elementai, kurie pirmiausia daugiaus ir daugiaus etero; kadangi jo krutėjimas niekada nesiliauja, tai j widiurj ano susitirztėjusios medegos kamuolio priplaukia wis daugiaus ir daugiaus isz aplinkinių dangaus ruimų tos eteru wadinamos medegos. Juo toksi sutirztėjės szmetotelis pasidarė didesniu, juo ir pats teip isz etero pasidaręs kamuolis bus tirsztinasi. Pagal naujausią nuomonę, tokiu būdu pasidarė ir wisi dangiszkai kunai, taigi žemė, saulė ir žvaigždės.

Didumas musų apgywentos žemės yra užtenkantis ant perkaitimo sawo widiuriose etero j prading medega; tekantis widiurio žemės link eteras traukia drauge wiską, ką ant kelio patinka, o wius rodoši, kad tuos daiktus žemė pritraukia. Tas pats traukimas etero yra priezszaszcais sawitarpinio pritraukimo dangiszkų swietų, jis palaiko jų lygswarystę. Pagal tą teoriją lengwai duodasi iszaiszkinti priezszasty žemės drebėjimų ir wulkaniszkų iszsiwėrimų. Žemės widiuriose renkasi eteras, ten susitirztina j eksploduojanczią medegą. Jeigu kokioje wietoje isznyko lygswarystė susirinkusios medegos, turi atsitikti eksplozija. Eksplozijos pradinės medegos žemės widiuriose apsieiszkia kaip žemės drebėjimai. Wulkanai todėl yra tai kaminaai, per juos prie eksplozijų iszsiwėrima laukan teip pati medega, kaip ir wiskas, ką ji ant sawo kelio patiko.

Pagal tą naują teoriją, nuo etero paeina ir saulės sziluma. Kaip ant žemės ir kitų planetų, teip ir saulės widiurius traukia nuolatai eteras, persiekecia į aną prading medegą; kadangi saulė yra pusantro milijono kartų didesnė už žemę, tai ten tas darosi su tokiu smarkumu, su tokią galybe, apie kokią mes ir supratimo ne galime turėti: eksplozijos pradinės medegos ten nesiliauja. Wisas saulės pawirszius susideda isz wienų wulkanų medanczių be paliwos deganczių aną prading medegą ir kitokią medegą; nuo tų nuolatinių eksplozijų ant saulės pasiilusioja neiszpasyka daugybė pajiegos, nuo ko wisi kiti kunai yra sutirpę, o wisi skystimai pawirtę į gapą; mes tą pajiegą gauname kaip szilumą ir szwiegą.

Masa saulės nuolatai didinasi nuo besitirsztinanczių jos widiuriose etero, tai cziia turi atsitikti wis smarkesnės ir didesnės eksplozijos, kadangi juo didenis yra besisukantis kunas, juo daugiaus turi j jo widiurius priplaukti etero, juo daugiaus juo sutirztėja j eksploduojanczią prading medegą. Taigi mat, pagal tą naujausią teoriją, saulė ne tik ne gali užgesti, bet priezszingai, turi wis labiaus įkaisti, labiaus žibėti ir wis daugiaus siyti szilumos ir wisus krasztus, o tame ir ant žemės. Žemės masa dėl tų pačių priezszaczijų teipogi, nors nezinai, bet wisi gi didinasi isz palengwo, o su laiku, gal už kelių milijonų metų, žemės pawirszius teip kaip dabar saulė, sudies isz wienų nuolatinių eksploduojanczių wulkanų, nuo ko wisas žemės apskritys turės sutirpti.

Tokių būdų pagal tą naujausią teoriją iszpuola, kad wis organiszką gwybė ant žemės isznaiškys ne szaltis, bet neiszpasyktas karsztis, ugnis. Su tą teoriją wienok ne wisi mokslincziiai sutinka, daugumas jų prisilako nuomonės, kad saulė suszta, nuo jos žemė wis mažiaus ir mažiaus sugriebia szilumos; ateis laikas, kad saulė užges, gwybė ant žemės turės isznykti dėl didelio szalczio, tokiu, koks yra ruimose tarp planetų, kur widiutinizaczi iszpuola wismoda po 250° pagal Celciusa termometrą szalczio, prie kokio wisas žemės oras isz gaziinio tulengwa, labai praskiėta melegas eteru praminta, kurios ypatybės dar ir mokslinczių priderančiai ne isstirtos; krutėjimas dalelių etero, pasiekdamas wisus gamtos kunus, gimdo wisus chemiszkus ir fiziszkus apsieiszkimus, arba, kitaip sakant, swieto gwybė. Krutėjimo pajiega dalelių tos medegos tep dideli, kad nuo jos sukimosi kaip kur medega ta susitirztina, isz jos

Klaidos atitaisymas.

Korespondencijoj isz Westvilles, patilpusioj Nr. 45 "Lietuvos", isiskwerbė klaida: apsiwėdė ne Jonas Jesewicz, bet Andrius Jasaitis; westuwės buwo 80 d. spalij.

Vietines žinios.

Nors Amerikos randas prietaria Anglijai jos karę pietinij Afrikoj su liuosybę ginancziomis burais ir jeigu galėtu, padėtu pergalėti, bet daugumas gywentojų rodo prilankumą už liuosybę sawo kraszo kariuoliams burams. Chicagoj buwo jau keli susirinkimai suszaukti ant iszreiszkimo sawo pritarimo burams. Pirmiausiai toki susirinkimą suszaukė holandiecziiai, kurie prie to sudėjo ir kelis szimtus doliarų ir nutarė rinkti aukas ant burų naudos. Pereitos gi nedėlios dienas paszų susirinkimą Central Music haliej parengė airiai. Ant to susirinkimo buwo, apart airių, holandiecziiai, wokiecziiai ir kei lenkai.

Pereitos sanwaite ketwergę, pu. 146 State str. atsitiko baisi eksplozija, kuri isznaikino wisų namų widiurį j stogą. Eksplozija buwo tep smarki, kad nuo jos portuko langas net kitų uilyczios pusėj šancziuos pardawianczios Schlesinger & Mayero. Laktanczių stiklų keliolikas žmonių likosi sužeistų, tik ant laimės ne mirtinai. Eksplozija pagimdė gaisras. Blėdį gawro ir eksplozijos padarytą skaito ant \$100000.

Pereitos nedėlios diena lietuwiszką Gwardiją D. L. K. Wytauto, Freiheit Turner Halley, pu. 3417 Halsted ul. parengė teatru. Duotas buwo wiskasas p. w. Karunawojimas D. L. K. Wytauto. Ant teatro susirinko diktai žmoniai.

Redakcijos atsakymai.

I. G. B. NASHUA, N. J. Isz korespondencijų atsijutų be tikro paraso ir antraszio rasėjo rodo dės musų žinios pasinaudoti ne gelime. Už korespondencijos redakciją, nežinodama ant kiek teisingi korespondentų paduoti faktai, ne gali imti ant saws atsakymo, bet už jas turi atsakyti korespondentai; todėl jie turi kiti sawo prawadę ir antraszį paduoti redakcijai. Anonymizacijai atsijutų korespondencijų nė joks laikrasztis talpioti negal.

Draugysziu Reikalai.

Metinis Balius!
Chicago, Dr. 6 Saw. Jono Krikstinytojo turės sawo balij nedėlioj, 26 d. lapkričio 1899, Freiheit Turner saliej, 3417 So. Halsted st., tarp 34tos ir 35tos ul. Balius prasidės 34 wal. po pietų. Jengas wyro su motere 25c, merginoms dykal. Salė yra didė ir graži, kurioje galima gražiai pasibowyti, dēlio wisus lietuvius ir lietuwaites szindagai užwiescia.

Su gudone, Dr. 6 St. Jono K. Balius ir magiszkas perstatymas.
So Boston, Mass, 30 Lapkričio, 1899, saliej po nr. 318 W. Broadway Tėwėnų Myletioj D. Kuopą turės sawo balij ant kuryo bus prakalbės ir magiszkai perstatymai. Balius prasidės 1 wal. po pietų ir trauksis iki walam wakaru. Giejis lietuwiszką orkestrą. Wyrams jengas 15c, moterims 10c. Wisus lietuvius ir lietuwaites užwiescia atsilankyti.

Pajieszkiojimai.
Pajieszkiau sawo brolio Kazimiero Walinewicziaus, Kauno gub. Sziauliu paw., Mitaleczij kaipo. Jis pats ar kas kitas teiks duot žinį ant adreso:
Frank Walinewiczia, 632 E. 12th St. New York, N. Y.

Pajieszkiau sawo brolio Julijaus Urbanoto ir Juozo Juotkuno, kuriuodu 3 metal atgal gyweno Centralia, Pa. Jie pats ar kas kitas teiks welski duot žinį nes adresu: Simon Urbanot, Delroy, Mich.

Pajieszkiau sawo brolio Mikolo Jasnausko, kurs gyweno Chicagoj, po nr. 25 W. 25th St. Jis pats ar kas kitas teiks duot žinį ant adreso:
John Jasnowski, 597 4th Cor Brannan St. San Francisco, Cal.

Pajieszkiau sawo pusbrolio Juozo Draguno, Kauno gub. Kaseinij paw. kaimo Sikriszėj: pirmiau gyweno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiks duot žinį ant adreso:
W. Grabauskas, 2802 Carson St. Pittsburg, Pa.

GRAND OPENING.

Atidars nauj Salijus ant subatos ir nedėlios 25 ir 26 lapkričio darau balij j kurtuwij, ant kurio upzraszu wisus pajieszkiaus ir aplinkinczius atsilankyti ir pajieszkiminti, grajys geras muzika, bus spoki ir tt. Su gudone, P. Aukus, 3233 S. Halsted st., Chicago.

Atidars nauja salijus ant subatos 25 Lapkričio darau balij j kurtuwij, ant kurio upzraszu wisus pajieszkiaus ir aplinkinczius atsilankyti ir pajieszkiminti, grajys geras muzika, bus spoki ir tt. M. Niewiadomski, 1161 Hoyne ave. Korte 25tos ul. Chicago, Ill.

Pasilinksminto balius.
Subatoj, 25 Lapkričio, darau pasilinksminto balij, ant kurio grajys puiki muzika. Upzraszu wisus aplinkinczius ir pajieszkiaus atsilankyti ir pasilinksminti, nes szis yra paskutinis priesz adwentų balius.
P. Karcakas, 1193 So. Oakley ave. Chicago.

Ant pardawimo geras salijus. Kas diena 100 žmonių walgio pietus, dienos jplaukimu po \$45.00; geras andelis alium ir ariekliu; rentas pigus, prekes geros, geras lietuwių wietas. Pasilank pas John Hoderlein, 526 S. Canal st, Chicago.

Aukos ant kankintinai.
K. Wilkonia, Kansas C. Mo. 50
T. M. Draugystė, 10.00
J. Trjonijs, Waukegan, Ill. 35
Aukos ant Paryžiaus parodos.
K. Wilkonia, Kansas C. Mo. 50
J. Trjonijs, Waukegan, Ill. 30

SENŲ GADYNIŲ Išnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tęsa.)

Toki sliekų iskastai kanalai perkerta wieną kitą ir perėjus sliekui, jie prisipildo pieska ir dumblo perėjusiais per jo pilvą. Tokiu būdu ir pasidaro tie lyg is žemės, taigi is pieskos ir dumblo nulyptinti sliekų paveiksłai, kokių daug randa jurių pakrantėse. Tokius is sukietėjusio dumblo nulipintus sliekų pavidalus randa net seniausiuose paleozoiszkos eros žemės žievės sluogsniuose, bet ar jie is tikro sliekų padirbti, apie tai dar ir mokslincziiai nesiliaiko wienos nuomonės.

Vėlesniuose eiliniuose, taigi wandenų sklotuose žemės žievės sluogsniuose, randa daug tokių sukietėjusių sliekų pavidalų, apie kuriuos jau nieks ne abejoja, kad jie sliekų padirbti; tuose jau sluogsniuose randa teipogi kitokių ženklus paliktus kitų sutvėrimų slinkusių labai senose gadyneose per drėgną pieską ir minkštą dumblą, bet pasakyt tikrai, koki gyvi sutvėrimai tuos ženklus padarė: moliuskai, vėžiai, ar kitoki, negalima, kadangi jiems visiems perėjus per minkštą dumblą pasilieka wienoki ženklai, ypacz jeigu tie ženklai atsispaudę ne pilnai. Be abejonės sliekų padirbti ženklai likosi su rastai slanco sluogsniuose apie Solenhofą, Vokietijoj, ir eoceno sluogsniuose Italijoj. Czia slieko pavidalai visai aiškus ir suakmenėję žandai yra sawo tikroji wietoj. Amerikos mokslincziiai seniausiuose slanco sluogsniuose štetų Maino ir New Yorko užtiko teipogi žingėdizius ženklus, kuriuos laiko už ženklus kirminių senų gadynių wabalų.

1851m. Londono geologiszkas muzejus gawo is Amerikos uolos smotą su atspaudoms išnykusio sutvėrimo pėdoms ir didelę gipsinę kwarmą nuo didesnės uolos; pati didelė uola yra Montrealiaus (Kanadoj) muzejuje. Vietą, kur rado tą uolą su pėdų atspaudimais yra getoli St. Louis, ant pietinio kranto upės Svento Lauryno, 20 mylių nuo miesto Montreal. Garsus angliszkas mokslinczius Owen palaikė tas atspaudusias pėdas už želvųjų pėdas, bet wėliaus jis pats pripažino tą nuomonę už klaidingą. Ženkłai pėdų yra aiškiai atsispaudę ant ploto keturių pėdų. Laiko jas už wėžio pėdsaką. Ženkłų pirštų ir nagų nėra. Sutvėrimas palikęs tuos ženklus, kaip sako profesorius Owen, buwo is wėžių wieslės, turėjo tris poras kojų ir kiekwiena koja turėjo dvi arba daugiaus dalių ir ji dumble darė du ar tris ženklus. Bet tasai, palikęs tuos ženklus senų gadynių wėžys, o ne kaip krabai. Grabutė esanti tarp pėdų matomai padaryta su uodega. Koks wėžys tuos atspaudimus padirbo, sunku pasakyti, bet is šiadien gywuojanczių wėžių ne wienas slinkdamas per dumblą tokių atspaudimų palikti negalėtu.

1830m. akmenų skaldinyčiose Damfry, Anglijoj, užtiko atspaudus pėdas panašias į pėdas sanzemių želvųjų. Matomai sutvėrimas palikęs sawo pėdsaką ant pieskos, kada tojė buwo dar minkšta, slinko palengwa jurių link; wienoj wietoj rado aiškiai atspaudusius wienos po kitam 24 žingsnius. Is pėdų matyt, kad pirmutinės kojos buwo ne tokio jau sudėjimo kaip paskutinės, ant pirmutinį kojų aiškiai buwo matyt atsispaudę penki nagai.

Tokius ir kitokių pėdų atspaudimus randa ir kituose kraštuose Anglijos, daugiaus gi užtinka akmenų skaldinyčiose. Kas žingėdizniaus, kad visi surasti pėdų ženklai rodo, kad gywuolys, palikęs ženklus, ėjo is vakarų rytų link; einancij j kitą šalį ženkłai bent Anglijoj iki šiol niekur neuztiko.

Vėliaus senų gadynių gywuolių paliktus pėdų atspaudimus rado atakancziuose sluogsniuose Saksonijoj (Vokietijoj). Čia wienok rasti ženkłai parodo, kad juos atspaudė eidamas koksai ne mažas, bet didelis sutvėrimas, kurio pirmutinės kojos buwo mažesnės už paskutines. Dar wėliaus panašius atspaudimus užtiko trijas sluogsniuose netoli Liverpooliaus, Anglijoj. Pėdos surastos apie Stortoną apskrietos mažomis duobutėmis akmenų pasidarusioms nuo lytaus lašų, kada jie puolė ant žemės esant dar uolai minkštame pieskos pavidale. Apie Stortoną pėdų atspaudimai yra ant wirsaus kiekvienos piekinio akmens eilės, eilės gi wirsui gulincziuose jie teipogi atsispaudę, bet ne įdubusiai, kaip tikri gywuolių palikti, bet atsispaudę išpušti, teip kaip modeliatorius kwarmoje. Daugiaus tokių atspaudų ženklų rado uolose Connecticuto klonies Siaurinėj Amerikoj ir siauriniuose kraštuose štetų Massachusettso. Už Connecticut teka per klonį trijas piekinio sluogsnio. Eilės sluogsnų to perijodo pažima didelius plotus. Čia todėl yra daug akmenų skaldinyčių, kadangi wandenių lengwa akmenis išwazioti. Pėdų atspaudimus akmenų skaldytojai užtėmojo čia dar 1828m. Aprašė juos profesorius Hitchcock 1858m.; toliaus tirinėjimu tų atspaudimų užsiėmė kitas amerikoniszkas mokslinczius, Dras Deane. Jis padirbo litografiszkus paiminius tų atspaudimų, tik mirtis atėjo greičiaus, negu jis sawo darbą spėjo pabaigti.

Didėni dalis tų mokslinczių aprašytų atspaudimų surastų akmenų skaldinyčiose Connecticuto klonij padirbti gywuolių priglūnczių prie amfibijų ir reptilijų; gal but, kad kaip koki paeina nuo paukščių, bet apie tai tikrai negalima spręsti. Ženkłai tie yra labai wvairus: wieni dideli, kiti maži; wienos čia atspaudtos pėdos turi vos pusę colio ilgio, kitos gi, kaip antai pėdos Otosum turi 20 colių ilgio ir žingsnį 3 pėdų. Wieni sutvėrimai, palikę čia sawo pėdų atspaudimus, turėjo po penkis pirštus, kiti po keturis, o dar kiti tik po 3. Wienų pirmutinės ir paskutinės pėdos buwo beveik wienokio didumo ir jie matomai bėgiojo, ar slinko ant keturių kojų; kitų gi kojų pėdos buwo ne wienokio didumo: pirmutinės kojos buwo mažos, paskutinės gi didelės ir gywuolis bėgdamas, rėmėsi ne tik ant užpakalinių didziųjų, bet ir ant pirmutinių mažųjų teip kaip sios dienos Australijos kangurų; čia rodo jų atspaudų žingsniai akmenų. Tokių ženkłų wienok yra ne daug; daugumas čia rastų pėdų atspaudimų, rodoši, padirbti dinosaurų, kuriuos mes toliaus aprašysime; jie vaikščiojo pasiremami ant paskutinių kojų, turėjo po tris panašius į paukščių pirštus, kaip tai matyt ant atsispaudusių akmenų jų pėdų. Turbut jie ne galėjo šokinėti ant paskutinių kojų kaip kangurų, jie buwo ant to per sunkus. Ant kitų atspaudimų akmenų, apart pėdų, yra atspaudas tarp pėdų išsivėgijęs wėžys, prie bėgimo ar slinkimo padarytas matomai su uodega, kuri bėgant gywuoliui per drėgną pieską, wilkosi ant žemės.

Atspaudimai rasti akmenų skaldinyčiose Connecticute, pėda Otosum. Pėdos dinosauro ir wėžys uodegos padirbtas.

Atspaudimai rasti akmenų skaldinyčiose Connecticute, pėda Otosum. Pėdos dinosauro ir wėžys uodegos padirbtas.

Pėdos, kaip matote ant paveiksłio, atspaudtos Connecticuto akmenų skaldinyčiose, kaip kitos panašios į paukščių pėdas ir Hitchcock jas ir palaikė už paukščių paliktas: widiurinis pirštus turi tris sanarius, widiurinis keturis, o krasčinis penkis, bet paskutiniai sanariai kiekvieno piršto vos paženklinėti. Kadangi wienok dinosaurų pirštai tuos tiek jau sanarių kaip ir paukščių, tai mokslincziiai tuos atspaudimus pripažino už paliktus dinosaurų. Mat, nors tarp paukščių ir reptilijų dabar yra didelis skirtumas, bet senuose laikuose, kada ant žemės gyweno dinosaurai, tarp tų dwiejų skyrių sutvėrimų ne buwo la baididello skirtumo. Tuose mat laikose, kada twerėsi eilės piekinio akmens Connecticuto klonij, gyweno čia žingėdizius sutvėrimai, kuriuos jeigu dabar kur galėtume patikti, tai nežinotume prie kokio skyriaus juos priiskaityti: prie paukščių, ar prie reptilijų panašių į paukščių! Tokių wienok gyvų sutvėrimų iki musų dienų niekur ant žemės neuzsiliko.

Laikė tverymosi jūros ir trijas sluogsnų Connecticuto klonij buwo negili jurių dalis, kuri jungėsi per siaurą pertaką su oceanu. Prie pasikėlimų ir nusilgimų jurių wilyns gabeno dumblą ir pieską. Lytaus lašai tame dumbly ir pieskoj išmūšinėjo duobutes, kaitinant saulei, pieska ir dumblas, išdziwė, su-truko, kaip tai paprastai matote ant dugno išdziwusių wasaros laikę prudų ir balų. Ant pakrantių įjeskodami maisto vaikščiojo dinosaurai ir kiti jų laikų sutvėrimai. Pasikėlus wandeniems jūrose ir paskui jiems nusilgus, wilyns sugabeno pieską ir dumblą ir su joms užklojo anų sutvėrimų vaikščiojusius ant pakrantių pieskų atspaudus pėdas. Tas darėsi per ilgus laikus nuolatai, kol ne pasibaigė darymasi trijas žemės žievės sluogsnų. Profesorius Hitchcock tuose sluogsniuose Connecticuto klonij rado atspaudimus 32 weislių dwikojų sutvėrimų ir 19 keturkojų. Tokius ženklus randa daugelyj wietų ant ploto 90 mylių štetuose Connecticuto ir Massachusettso. Storis sluogsnis su tokiomis ženkłais kaip kur siekia 1000 ir daugiaus pėdų: mat besidarant tiems slugsniams žemė slugo vis žemyn, o jurių wilyns gabeno ir klojo vis naujas ir naujas pieskos ir dumblo eiles ir ant jų gywuoliai dirbo vis naujus sawo pėdų atspaudimus.

1882m. netoli Carsomo Nevadoj rado piekinio akmens sluogsniuose atspaudimus pėdų paukščių ir kaip žmogaus pėdas, bet kad tuose sluogsniuose niekur neuztiko žmogaus kauklų, tai turbūt žmogaus ant žemės dar ne buwo ir tos pėdos bus ne žmogaus bet kitokių sutvėrimų.

Senų gadynių smakai arba drakanai. Dinosaurs.

Ar buwo kada ant žemės smakai? Pagal visokių tautų padawimus išpuola jog buwo. Bet ar istikro buwo? Turime pamatus tvirtinti, kad tie baisus žmonis edanti drakanai reikalaujanti ant maisto karalių ir kunigaiszkų dukterų yra wien žmonių fantazijos sutvėrti. Pasakos apie baisius smakus tarp visokių tautų buwo nuo seniausjų laikų, atsinaujino Europoj widiurinių amžių gady-nė, net ir dar wėliaus. Netruko apie smakus ir visokių tautų laikų raštų.

Pasakiskoje senovės Egipto istorijoj yra, kad Goras, sunus diewėitės Izidos, užmūšė drakoną. Persejus užmūša jurių baisybę ir tuom išgelbi gražią Andromedą nuo prarijimo.

(Toliaus bus.)

